

El PC rus i l'ultradreta s'allunyen

Llibert Ferri

"Els ultranacionalistes s'estimen més donar suport a la candidatura presidencial de Ieltsin que no pas a la del comunista Ziugànov, un dels seus líders dels últims anys. Una aliança que semblava consolidada comença a trencar-se."

El diumenge 11 de febrer, al mateix temps que el Partit Comunista de la Federació Russa anunciava a Moscou que ja tenia el milió de firmes per inscriure Guennadi Ziugànov com a candidat presidencial, a Sant Petersburg una convenció de catorze partits ultranacionalistes li retirava el suport. Per a l'extrema dreta, Ziugànov "ja no és prou fidel als ideals de les forces nacional-patriòtiques". I, tot i que un sector dels ultres no pensava el mateix del líder comunista, els vots van decidir a qui s'hauria de donar suport en les presidencials: mi més ni menys que a Ieltsin, l'home que els va fer sortir del parlament a canonades.

Mentrestant a Moscou, el mateix diumenge 11, Vladímir Jirinovski celebrava els vint-i-cinc anys de casat davant el somriure de complicitat del líder ultra francès Jean-Marie Le Pen i proclamava la pròxima formació d'una mena d'"Internacional Patriòtica". Per a Jirinovski han quedat enrere i ben lluny els temps en què oferia coalicions de tota a mena al PC de Ziugànov i comença a exercir d'extrema dreta clàssica europea. Es a dir: antiliberal, anticomunista i predisposada a col·laborar amb el conservadorisme oficial per barrar al pas a l'ascens del PC després del seu triomf en les eleccions del 17 de desembre.

Ha estat precisament aquest triomf, i la perspectiva d'aconseguir una gran victòria en les presidencials, el que està portant el PC rus a buscar espais de moderació, d'imatges i de discurs. L'últim, i ben sonat, el va trobar a Davos, a Suïssa, al Fòrum Econòmic Internacional. Ben segur que Ziugànov va perdre la confiança dels nacional-patriotes i dels nacional-bolxevics per tot el que va arribar a dir i a prometre davant dels financers i empresaris reunits a Davos: reformulació de la reforma i de les privatitzacions però sense suprimir-les; persecució de l'enriquiment criminal mantenint la propietat privada i el mercat; respecte a les inversions estrangeres a Rússia i garanties de prou estabilitat perquè n'arribin més; sí a refer els lligams de l'antiga URSS però no una política de blocs i menys encara a una nova guerra freda. I tot i que l'ex-ministre de Privatitzacions rus Anatoli Txubais, també present a Davos, va acusar Ziugànov de dir les "sabudes mentides comunistes" i d'estar preparant "un bany de sang", part de l'audiència de Fòrum va fer arribar a Ziugànov el benefici del dubte i un cert "vot" d'expectativa.

A mesura que augmenten les possibilitats del PC d'arribar al poder, emergeixen els corrents més o menys organitzats d'un partit que cada cop més es descobreix menys monolític. De fet

Manifestació del PC rus a Moscou. Rússia pot tornar a tenir president comunista.

el "programa" presentat per Ziugànov a Davos, ell no el comparteix al cent per cent, però és una síntesi dels diversos pensaments i interessos que conflueixen en el PC rus.

El cap del grup parlamentari, Valentin Kuptsov, intenta guanyar terreny per al seu projecte socialdemòcrata. Per a Kuptsov i els seus seguidors els referents del partit s'han d'inspirar en la socialdemocràcia clàssica, marxista, en la lluita de classes. I les aliances, si és que en cal alguna, fer-les amb les forces d'esquerra i de centre-esquerra, com ara els liberals progressistes de Iavlinski, i no pas amb l'ultranacionalisme. Un altre sector també allunyat del patriotisme cridaner és el que representa l'empresari Vladímir Esemago, partidari que la privatització es faci seguint el model del cooperativisme. Aquestes tendències donen suport a Ziugànov pel que té de líder presidenciable. Però de portes endins del partit el consideren un home d'"ideologia kulak" —és dir, hereu dels camperols rics— abocat a mantenir el seu liderat al carrer amb discursos nacional-patriòtics. I és que el gruix de l'electorat del PC rus i de l'extrema dreta nacionalista és ara com ara, el mateix: desenes de milions de persones que enyoren Stalin i la grandesa de l'URSS. Aquest és el gran entrebanc dels qui voldrien socialdemocratitzar el partit, la contradicció dels ultranacionalistes que han decidit apostar per Ieltsin, i, ara com ara, la gran sort de Ziugànov que ja es veu al lliandar de la presidència.